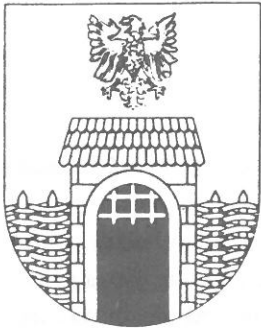

PILISVÖRÖSVÁRI ÉRTESÍTŐ

WERISCHWAR HEUTE

UNABHÄNGIGE MONATSSCHRIFT
FÜGGETLEN FOLYOIRAT

II.évf. 18.szám
1992. december
Ára: 20 Ft.

ÉBREDJ, EMBER, MÉLY ÁLMODBÓL...

Reisz Pál esztergomi ferences gimnáziumi igazgató beszéde a pilisvörösvári templomban, advent 1. vasárnapján.

Kedves Testvérek!

Az elhangzott öszövétségi és újszövétségi olvasmányok az álom és a közömbösség problémájára irányítják figyelmünket. És ebből akarnak bennünket, keresztényeket kiszólítani.

A szigorú szavak, melyek elhangzottak - nekünk szólnak. Vessük el tehát a sötétség tetteit, és öltük fel a világosság tetteit!

Azzal szoktuk ámítani magunkat, hogy mi csak egyszerű „átlagkeresztények” vagyunk. Olyan keresztények, „akik nem nyalják folyton a templom padját”. Vagy másképp kifejezve: „akik nem bigott vallásosak”. Csakhogy, amint valakinél olvastam, az „átlagkeresztény” ma még csak annyit sem jelent, hogy „tisztességes ember”. S ha magunkba tekintünk, azt látjuk, hogy megvannak bennünk az „átlagember” összes hibái, gyarlóságai. Tehát valóban nekünk szól a figyelmeztetés: hagyjunk fel a régi formákkal, a régi magatartással.

Az „álom” kifejezés bizonyos egyformaságra, közönyre utal, esetleg nemtörődömségre. Sokan úgy élünk az Egyházban, mint a monoton zakatolástól elbóbiskoló utasok a vonaton. Álom az „új”-tól való félelem is! Álom

minden, amihez makacsul vagy bűnösen ragaszkodunk! Ebből az álomból keljünk föl, és készüljünk a világosságra! Szükségünk van rá, mert a mostani változó világban is azt látjuk, hogy a keresztények csendben vannak, elégedetten szunyókálnak, távortartják magukat a közösségtől, a közélettől.

Sokan mondják azt a hangzatos és álságos szöveget, hogy „eddig sem voltam semmiféle pártnak a tagja - ezután sem leszek”. Amíg a párt -korábban- elárulása volt egy meggyőződésnek, egy szilárd keresztény világnézetnek, addig ennek a mondatnak értelme és jogosultsága volt. De ma, amikor az európai életben a közélet alakítása csak a pártokon keresztül lehetséges, ez a szólam csupán azoknak kedvez, akik a maguk javára kihasználják a közélet lehetőségeit, kihasználják a keresztényeknek ezt a „szerénységét”, és maroknyian terrorizálják az országot, befolyásolják az egyház tagjait és a közvéleményt. És ezért nincs rendszerváltás, ezért maradnak a régi és megbízhatatlan gazdasági, sőt politikai vezetők a helyükön! Nemrég hallottam megdöbbenve, hogy a legfelső vezetésben, az államtitkárok között is tizenheten vannak olyanok, akik régi emberek! Nyilván nem azért, mert szakértők, hanem azért, mert a régi politika juttatta őket abba a helyzetbe.

Nap mint nap hallja az ember azt a „kiszólást” is, hogy „az egyház nem politizál”. Pont az Egyház ellenségei szeretik hangoztatni ezt, hogy ne is mozduljanak arra a keresztények, hogy a politikába beleszóljanak. De ki az Egyház? A püspökök és a papok? Az Egyház - mi vagyunk! És igenis: nem szabad az Egyháznak a tagjait a

közéletből kiiktatni! És ne is engedjék az Egyház tagjai, hogy a véleményüket ilyen szólammal beléjük fojtsák!

Csak egy példa mindez arra, hogy mi keresztények -sajnos- alszunk, és szükségünk van arra, hogy fölrázzanak bennünket ebből az álomból! Szükségünk van rá azért is, mert azt tapasztalja az ember az országban, hogy egy maroknyi csoport, egy maroknyi keresztény ember küszködik, nagyon sokszor magára hagyatva -Budapesten és vidéken- szinte reménytelennek látszó körülmények között az ország, a nép, hazánk ügyéért. Szükségünk van minden kereszténynek a segítségére!

Külsődleges dolog, amiről beszéltem, de nyilván megvan ennek a belső háttere. Az ádvent elsősorban a belső életünk megújításának az ideje. Tehát elsősorban erre kell figyelniünk, hogy aztán a belső megújulásnak szülessenek külső gyümölcsei.

Mindannyian kíséreljük meg a fölkelést az álomból azáltal, hogy lelkiismeretvizsgálatot tartunk! És ha valamely szenvedélynek, bűnnek, kétségnek a falai között szorongunk, kíséreljük meg az őszinte, becsületes szentgyónást, az alázatos bűnbánatot! Ez az út valamennyiünk számára adva van! Ez a lehetőség valamennyiünknek nyitott! Az, aki resignáltan visszahúzódtott az Egyháztól, vegyen most új lendületet! Kapjon erőre! Jól tudja azt, hogy ennek a történelemnek a sodrását és irányát az Isten szabta meg. Ő tartja kezében a gyepőt. Ő diktálja a fejlődés tempóját. A történelem és ez a földi Egyház az Isten kezében van, és jó cél felé halad. Ezért fontos, hogy fölébredve az álomból, ebbe a sodrásba mi is tudatosan, őszinte odaadással bekapcsolódjunk!
Amen.

ADVENT

„Itt az óra, hogy fölébredjünk az álomból: üdvösségünk közelebb van, mint amikor hívők lettünk! Múltban az éjszaka, a nappal pedig közel! Vessük hát el a sötétség tetteit, és öltük fel a világosság fegyvereit! Élünk tisztességesen, mint nappal...!”

(Róm 13,11-13)

Isten öröktől jön.
Eljött a világosság teremtésében,
és méginkább eljött Ábrahámban.
Eljött Ábrahámban,

de még inkább eljött Mózesben.

Eljött Illésben

de még jobban eljött Jézusban.

A hozzánk érkező Isten

az idővel előre halad,

a történelemmel „helyhez kötődik”

a kozmoszban,

az ember lelkiismeretében,

Krisztus személyében.

Már eljött,

de még el kell jönnie!

(Carlo Carretto)

„Isten mindig jön, és mi, akárcsak Ádám: halljuk lépteit. Isten, mivel maga az élet, mindig jön, s az élet továbbrohan a teremtésben. Isten azért jön, mivel maga a fény, és a fényt nem lehet elrejtteni.

Isten azért jön, mivel maga a szeretet, és a szeretetnek szüksége van arra, hogy odaadja önmagát. Isten öröktől jön. Isten mindig jön.”

(Carlo Carretto)

ÜBER VORURTEILE

Zum Schluß möchte ich noch ein sehr unerfreuliches Thema anschneiden, und zwar das Problem der Vorurteile und gegenseitigen Anfeindungen, international wie national. Es ist viel zu diesem Problem gesagt worden, wie man es abbauen könnte und wie man positive Gefühle zwischen unterschiedlichen Rassen, Religionsgruppen und sozialen Klassen aufbauen könnte. /.../

Eines der grundlegendsten Probleme hat William Blake in einem Epigramm treffend umschrieben: „Damn braces. Bless relaxes.” Die tiefere Bedeutung dieses Satzes ist natürlich, daß sich negative Gefühle besser bezahlt machen als mehr oder weniger oberflächliche positive Gefühle. Durch Liebe werden sicherlich die meisten psychischen Kräfte freigesetzt. Trotzdem ist Haß ein wesentlich größerer Ansporn als bloße Toleranz oder Akzeptanz. Es ist ein tragisches Faktum, daß wir uns viel eher durch Haß motivieren lassen als durch diese friedfertige Tugenden. Die Frage ist deshalb, wie können wir das schwache Gefühl von bloßer Toleranz zu etwas wärmerem und mächtigerem machen? Können wir erreichen, daß gute Gefühle -nicht das reine Fehlen von Haß-Gefühlen- schlechte Gefühle ersetzen? Das einzige, das

meiner Meinung nach helfen kann, ist ein wesentlich verbessertes Training der Wahrnehmung, nur dann kann auf lange Sicht dem Wunsch nach negativer Emotion als Stimulus entgegengewirkt werden.

Zweifellos ist für eine Person mit einer geübten Wahrnehmung die Welt sehr viel interessanter als für eine Person mit ungeübter Wahrnehmung. Sie hat sicherlich weniger das Bedürfnis nach Ersatzbefriedigungen durch Westernfilme, Mördergeschichten oder, was viel gefährlicher ist, Rassenhaß oder nationalistischen Fanatismus. Ich denke, wenn jeder gemäß dem Satz von Blake seine Pforten der Wahrnehmung aufreißen würde und wenn wir die Welt als grenzenlos ansehen könnten, ließen wir mit Sicherheit davon ab, Stirkämpfe zu bewundern, Minderheiten anzugreifen und unsere Aggressionen an fremde Völker abzureagieren.

Aus: Huxley, Aldous. Latent vorhandene menschliche Fähigkeiten.

Universitätsvortrag, 1959.

Susanne Breier

FÉLRE-ÉRTÉSEK

Ami kiderült, legalábbis számomra, csupán anynyi, hogy másként gondolkozunk, másként látunk dolgokat, főként azonban, hogy más nyelvet beszélünk. És másként olvasunk.

Én mindenesetre megtudhattam magamról, hogy nem vagyok tárgyilagos, hogy csúsztatok, hogy „besározok”, hogy rágalmazok, hogy félreismerem az igazságot, nyilván azért, mert úgymond a barátom védelmében és sötét párterők szolgálatában méteres szemellenzöt viselek. S nem érthetem meg az új világ nehéz időkből edzett, keresztény szellemiségű új, önfeláldozó harcosait. Na ja. Vagy megint nem tudnék olvasni? Mindenesetre álljon itt néhány megjegyzés, távirati stílusban.

Amit úgy jó két hónapja eme jogtipró, etikátlan, keresztényietlen lap hasábjain elmondtam, nem elsősorban személyekre vonatkozott. Véleményemet az MDF helyi szervezetének politikai szellemiségéről, stílusáról mondtam el. Nem az igazság, nem a tévedhetetlenség tudatában. Egyszerűen így álltak bennem össze események (a tény fogalmával csínjában kéne bánni), általam olvasott cikkek.

A fentieket megtudhattam magamról, ezen felül azonban semmi többet, éppen a „politikai színezetű fej-

tegetéseim” találtattak méltatlannak arra, hogy bárki is válaszoljon rá. Nyilván, mert a személyem is méltatlan arra, hogy komolyan vegyék.

Nem igazán jöttem rá arra, hogy dr. Havasi László mit is akar mondani. Lehet, hogy gyengeelméjű vagyok. Nem hiszem, hogy Steckl Anna rászorulna a segítségemre; nyilván nem látta szükségét annak, hogy reagáljon az őt ért „bírálatokra”.

Én sem találtam nyomós okot arra, hogy tárgyilagosan felülvizsgáljam véleményemet. Dr. Havasi László cikke azt éppen ellenkezőleg, megerősítette.

Magyarán: patthelyzet állt elő. Van ilyen, s ezen a felsőbb hatalmak sem tudnak segíteni. Manapság amúgyis túl sokan folyamodnak hozzájuk, mindenféle ügyben. Már-már gyanúperrel élek. Mindenesetre más stílusban beszélünk és írunk. S ha már a stílusnál tartunk, engedtesék meg egy rövid észrevétel dr. Havasi László cikke kapcsán: a kevesebb több lett volna.

Ennyi.Stop.

Maradok

Váradí Mónika Mária

„Pilisvörösvár környezetéért” az Alapítvány hírei

Alapítványunk kuratóriuma örömmel értesíti községünk polgárait, hogy befejeződött a Vásár téri -Segítő Szűz Mária- Kápolna környezetének rendezése.

Ismételten köszönetet mondunk mindazoknak, akik adományaikkal lehetővé tették a munkálatok elvégzését, valamint azoknak is, akik tevékenyen támogattak bennünket.

Köszönetünket fejezzük ki:

Gromon Andrásnének,

aki az építkezés terveit engedélyezésre bevitte az Országos Műemlékvédelmi Hivatalba;

Balassi Györgynek,

aki a szükséges murvát ingyen szállította;

Bányai Józsefnek,

az ismertető táblákon végzett munkájáért;

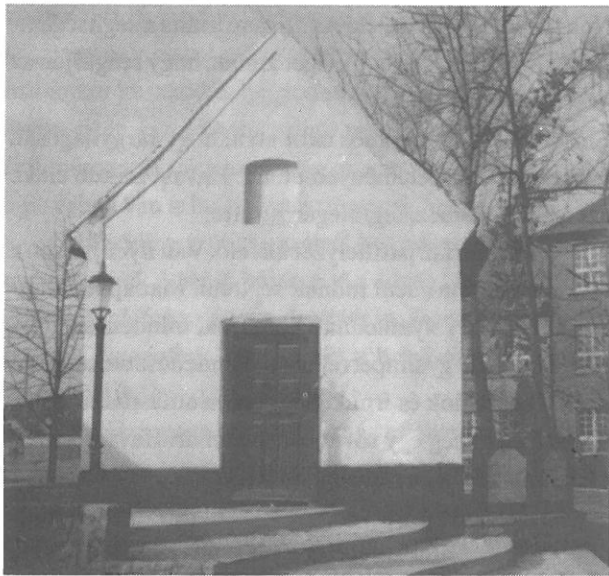
Izsák Ferencnek,

aki türelemmel cseréli a kandelábernek már többször összetört égőjét, búróját;

Bánóczy Tibornak,

az ingyenes törmelékszállításért;

*Gemela Gábornak,
az ingyenes festési munkákért;
A szomszédoknak, akik türelemmel viselték el a
munkálatokkal járó kellemetlenségeket.*

Vannak községünkben olyan emberek, akikre számítani lehet, akik segítenek, ha a szülőfalu, a lakóhely építéséről, szépítéséről van szó. Munkánkat abban a reményben folytatjuk, hogy egyre többen lesznek azok, akik csatlakoznak hozzánk, hiszen **ALAPÍTVÁNYUNK** nyitott, és *örömmel fogadunk minden tenni vágyó és tudó polgárt.* Alapítványunk közcélú alapítvány, mely az adóhatóság határozata alapján kedvezményezett, így az alapítvány céljaira befizetett pénzösszeg az adóalapból leírható. Köszönettel fogadunk tehát a Pilisvörösvár és Vidéke Takarékszövetkezetnél vezetett **10.115-ös számlánkra** történő minden befizetést.

Végezetül a Kápolnával kapcsolatos munkák anyagi értékéről:

A teljes költség: 307.165 Ft.

Az eddigi adományok összege: 65.700 Ft. A különbözet az alapítvány vagyónából került kifizetésre.

az Alapítvány Kuratórium

ÚJ PILISVÖRÖSVÁR MA
független folyóirat

Szerkeszti és kiadja: STECKL ANNA
Fogadóóra: péntek 17-18h
Cím: 2085 Pilisvörösvár, Kálvária/Hámán K./ u.8.

Készült: a TANDEM Kft. gondozásában.

MI TÖRTÉNT...?

- * A **TERRANOVA** vezérigazgatójának tájékoztatása szerint az elmúlt hónapokban az osztrák cég felvásárolta a **MAGYAR TERRANOVA** cégen belüli 50%-os OÉÁ-részt.
- * Az önkormányzat **felmondta az OVIBER-rel kötött azon szerződését**, melynek értelmében a csatornaépítés műszaki ellenőrzését, menedzselését kellett volna ellátnia.
- * A Szent Erzsébet Szociális Otthon **5 millió Ft-tal járult hozzá a csatornaépítéshez.**
- * Kb. fél éve akut probléma az önkormányzatban az **oktatási bizottság hiánya.** Az előzetes tapogatózó tárgyalások során kiderült: a bizottság lemondása óta sem az MDF, sem a KDNP-frakció **álláspontja nem változott.** Ezekután a november 19-i ülésen az MDF-frakció határozati javaslatot terjesztett be az Oktatási bizottság felállítását illetően.
A javaslat szerint az MDF-frakció 2 (dr. Havasi Lászlóné és Szuhay Sándor), a független-liberális frakció 1 képviselőt adott volna a bizottságba.
A javaslat nem kapta meg a szükséges többséget (9 igen, 4 nem, 1 tartózkodás), **így a probléma továbbra is megoldatlan.**
- * Szintén a november 19-i ülésen hajnali 1 óra tájban dr. Baska Ferenc és Gromon István képviselők **kivonultak a tereméből** a polgármester önkényes és diktatórikus elnöklési stílusa elleni tiltakozásul.
- * Az önkormányzat a **Szabadság út hátsó szakaszának aszfaltozását tervezi** (0,5 km hosszúságban, 10 m-es szélességben). A KDNP-frakció kifogásolta, hogy a kivitelezési terveket sem az önkormányzati képviselők, de még a Gazdálkodási bizottság tagjai sem látták. A polgármester így akarta megszavaztatni a 9 millió Ft + ÁFA költségigényű beruházást. A szavazás eredménye: 13 igen, 3 nem, 0 tartózkodás volt, ami **jogvitát eredményezett**, mivel a KDNP szerint a döntéshez 2/3-os minősített többség, azaz 14 igen szavazat szükséges. Az ügynek várhatóan folytatása lesz.
- * A Polgármesteri Hivatal műszaki csoportjától **távozik Gáspár Rita és Fehér László**, a hivatalba **érkezik Bolláné Bognár Margit**, mint pénzügyi csoportvezető. Szolgálati lakása az Arany J. u-i önkormányzati házban lesz.

- * **Dr. Bernd Riedert** újabb ciklusra Gröbenzell polgármesterévé választották, harmadízben. A szavazati arányokat tekintve minden bizonnyal nagy népszerűségnek örvend a CSU „volt-van-lesz” polgármestere.
- * A MATÁV 1600-ra bővítette az általa vállalt telefonbekötések számát. Az első 1300 telefonvonal bekötését 1993 decemberéig vállalják, a továbbiakat a jelentkezéstől számított 1 éven belül szerelik be.
- * A bonni belügyminisztérium jóvoltából visszakerül az önkormányzati költségvetésbe az a 4,3millió Ft, mely összegért a képviselőtestület megvásárolta a Hagyományörző Egyesület számára az ún. Bodnár-házat.
- * A helytörténeti gyűjtemény létrehozásáért, illetve méltó elhelyezéséért kapott 126.000 német márkából (kb. 6,5 millió Ft) 1,3 millió jut a ház felújítására és 950.000 Ft a megfelelő felszerelések és berendezés beszerzésére. Az egyesület által az önkormányzatnak vissza juttatott 4,3 millió Ft a többi egyesület közvetett támogatását szolgálja majd.
- * Elkészült a Pfeiffer-kápolna környezetének rendezése. A körbefutó terméskő-koszorú, illetve a bejárat-hoz vezető lépcsők jól elkülönítik a magán-, köz- és egyházi területeket.
- * Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület újjászerveződik. Szívesen várják úgy a régi tagokat, mint az új érdeklődőket.
- * Lemondott megbízatásáról Müller János, a PSC eddigi elnöke. Utódjául Kovács Antalt/Potyka/ választották meg.
- * November 16-án szűkebb pátriánkban is megalakult a Nagycsaládosok Egyesülete.

Segítő Szűz Mária (Mariahilf) kápolna

*Dr. Szilárdfy Zoltán művészettörténész pap
1991. aug. 10-én a kápolnában mondott beszédének
folytatása.*

.....Egy másik ilyen kép Adonyban van, ugyanezzel a szép felirattal. Mily gyönyörű költői fohász a versszak, mely rámutat az egésznek az értelmére:

Marai Mater gratiae,
Mater misericordinae,
Tu noe ab hoste protege,
Et hora mortis suscipe.

Malasztnak Anyja Mária,
Irgalmasságnak Asszonya,
Légy lelkünk oltalmazója,
S vég órán bé-fogadója.

Miért van itt a pestis és a Segítő Mária együtt? Ennek megvan az oka. 1686. szept. 2-án Budán a törököket kiűzték hazánkból. A katonák egyesült seregek voltak, mindenhonnan Európából, a legkülönbélebb nációk. Ezeknek volt egy jelszavuk.

Nem káromkodtak, hanem ezt kiáltották: Jézus, segíts! Mária, segíts! A németek: Maria hilf! Tehát ez egy harci jelszó volt - s ezért tudtak győzni. Méghozzá a Szűzanya két nagy ünnepe, aug.15. és szept.8. között /Mária mennybemenetele és Mária születésnapja/. Éppen XI. Ince pápa mondotta: Meglátjátok, Mária meg fog segíteni benneteket! Beata Virgo David Auxid, hangzott a négy-szavas mottó: A Boldogságos Szűz ad majd segítséget. Ha a négy latin szó kezdőbetűjét összeolvassuk, BUDA nevét kapjuk. XI. Ince javasolta, hogy ezt a mottót mondják az emberek, mert Budán a Szűzanya fog segíteni. Utána azonban nagy baj történt. A törökök fogságából jöttek vissza azok a magyar katonák, akiket elhurcoltak. Onnan Törökországból és a Balkán déli részéből behurcolták a pestist. A pestisen nem lehetett segíteni, rosszabb volt, mint a rák, mert 3 nap alatt kipusztult egy család. Itt más mentség nem volt, csak egyedül a Szentháromság-Egyisten és az ő leánya, a boldogságos, szeplőtelen, segítő Mária, és aztán a pestistől védő szentek: Sebestyén, Rókus, Rozália, Xavéri Ferenc, Boromei Károly, meg Pádúai Szent Antal. Mindenki ezekhez fohászolt, mert olyan nagy volt a halálfélelem az embereken. Nem lehetett orvoshoz meg patikába menni, nem tudtak segíteni. Ha megkapta egy család, az végigment az egész családon, mindenki elpusztult. S nemcsak hogy a halál pusztított, de még a temetés sem lehetett méltó. Mésszel leöntötték a halottakat és közös sírba temették őket. Ilyen tragikus volt a pestisjárvány.

Pestis-oltár Budán a Péter-Pál templomban látható, Óbudán és Újlakon is találunk Segítő Mária oltárt. A vízvárosi Szent Anna templomban, Solymáron, Csobánkán, Törökbálinton úgyszintén. Szükséglet volt a Szűzanyához való könyörgés, mert nem volt más mentség. S nemcsak ilyen gyönyörű festményeket készítettek, hanem az emberek a búcsúról vittek haza ilyen képeket, bekeretezték, falra tették örök emlékül.

A legősibb Mariahilf kép Innsbruckban van, 1537-ben készült, a Szent Jakab főoltárnál van elhelyez-

ve. Passauban a kapucinus barátoknál 1618-ban a templom számára lemásolták. A passai templom oltárképét aztán egész Európában lemásolták. Mivel a pestises időkben nagy volt a kép tisztelete, elhatározták, hogy a Dunán leviszik Bécsbe, s ott a kikötő mellett építettek egy kis kápolnát: temető-kápolnát. 1660-ban másolatot készítettek, ebből lett a bécsi Mariahilf-templom, ott van ma is a kép, amit 1660-ban másoltak le, s dunai hajósok szállítottak. A bécsi Mariahilf kegykép és a Mariahilf templom egy egész városrészt alakított ki, ez a Mariahilfer-Straße, ahová sokan járnak vásárolni tőlünk is. 1975-ben, amikor először jártam Bécsben, első utam oda vezetett, s miséztem is ott.

Főiskolán kellene a vörösvári képet restaurálni, szakszerűen. Ha jól megnézik, piros a köpenye, sötétkék a ruhája. Miért? Ez nemcsak egy hagyományos szín, hogy a Mária mint mennyei asszony: kék és piros azért, mert ő a rózsaszínű pirosló hajnal, itt annyira élénk a piros, és annyira sötét a kék, hogy ez a következőkre emlékeztet: amikor nagy volt a járvány, akkor az orvos, a sebész, meg a pap, aki közel mehetett a beteghez, de nem egészen közel, s szentséggel látta el a beteget, nagyon hosszú nyelű ezüstkanállal adta oda a Szent Ostyát, hogy hozzá se érjen a beteghez. Nekik sötétkék és élénkpiros posztóból készült ruhájukra ragasztott kereszttek voltak a jelvényeik.

A beteget gondozó személyzet is ilyen keresztet viselt a ruháján. 1738/39-ben volt az utolsó és legnagyobb pestisjárvány itt, ezen a budai tájon, de az rettentés volt. Még el szeretném mondani, hogy régen a patikáknak is védőszentje volt a Segítő Szűz Mária. Így a móri, mosonmagyaróvári és a pilisvörösvári patikának is.

Amikor államosították ezt a patikát, az akkori patikusnőtől /pomázi volt ő is/ elkértem azt a gyönyörűen metszett üveget, mely az egyik ajtóban volt elhelyezve és a Segítő Máriát ábrázolja, karján a kis Jézussal. Az idősebbek talán még emlékeznek rá. Megőrzés miatt kértem el, hosszú évekig volt nálam, s amikor 5-6 évvel ezelőtt megismertem Manhertz Máriát, odajándékoztam neki, hogy ő őrizze tovább azt, ami az ősi vörösvári Mária-tiszteletnek az emléke elődeitől: nehogy enyészetnek menjen."

Szilárdfy atya áldással búcsúzik a vörösváriaktól: „Áldjon meg benneteket a mindenható Isten, az Atya, a Fiú és a Szentlélek!”

A Pilisvörösvári Hagyományörző Egyesület közlése

FREUNDSCHAFT

GERSTETTEN - WERISCHWAR HILFE FÜR UNGARN

Nächster Bericht ist in der Zeitung von Gerstetten publiziert worden. Den Artikel bekam ich von einem guten Freund, den ich durch die Musikfreundschaft kennengelernt hatte. Ich bedanke mich bei ihm für den schönen Bericht. Da hier viel Wichtiges über unserem Dorf bekanntgegeben wird, habe ich gedacht, daß dieser Bericht auch in der Werischwarer Zeitung erscheinen soll.

In der Hoffnung auf ein baldiges Wiedersehen in Werischwar:

Julianna Tagscherer

Bei den freundschaftlichen Beziehungen zwischen Gerstetten und dem ungarischen Pilisvörösvár /Werischwar im Ofener Bergland nahe Budapest gibt es auf alle Fälle keine Sprach- und Verständigungsschwierigkeiten! Das kam in den vergangenen Monaten erneut zum Ausdruck.

Tatkräftige Hilfe ging von unserer Gemeinde zur Selbsthilfe und zum Aufbau sozialer Einrichtungen erneut nach Ungarn. Was in unserem Land als technisch überholt gilt, das leistet jenseits der Donau noch unschätzbare Dienste.

Aus dem Fuhrpark unserer Feuerwehr mußte das nicht mehr TÜV-fähige Löschfahrzeug Magirus L F 16, 125 PS, Baujahr 1964 ausgemustert werden. Seit diesem Sommer dient es nun der Feuerwehrgruppe in Werischwar als unentbehrliches Übungs- und Einsatzfahrzeug. Es hat eine Motorpumpe, allerlei Geräte und transportiert zudem noch 9 Mann Besatzung. (Bei der Überführung nach Ungarn war außerdem noch ein Faß Bier an Bord.)

Eduard Gillitzer aus Gerstetten, der sich sehr für Werischwar engagiert, organisierte den Transport und ebnete den Behördenweg für die Überführung des Fahrzeugs. Tragischerweise ist in Werischwar das Feuerwehrhaus abgebrannt, und so ist unser ausgedientes Feuerwehrauto eine willkommene Hilfe.

Hauptkommandant Werner Fronmüller, die Feuerwehrkameraden Richard Fronmüller, Jürgen Tröster und Uli Frisch haben das Fahrzeug auf einem Tieflader der Firma Mattern, Heidenheim, überführt.

Nach der Übergabe des Feuerwehrautos im Beisein von Bürgermeister Botzheim an die Feuerwehr in Werischwar erlebte unsere Mannschaft die sprichwörtliche

und überschwengliche ungarische Gastfreundschaft in vollem Maße. Daß das L F 16 von beiden Seiten kräftig „begossen“ wurde, versteht sich wohl von selbst. Ein Wiedersehen zwischen den Feuerwehrleuten wird es bestimmt geben!

Ungarische Gäste beim Musikfest in Gerstetten

Zum Sommermusikfest 1992 des Musikvereins „Harmonie“ Gerstetten kam eine Abordnung der Musikkapelle Werischwar auf die Alb. Die „Pilischer Schrammeln“ unter János Feldhoffer waren zusammen mit dem musikalischen Leiter der Musikkapelle János Brandhuber und dem Vorsitzenden der Blasmusik, Lorenz Schäffer sen. und jun. aus Ungarn angereist. Sie erlebten das Konzert mit der tschechischen „Mistrinanka“, musizierten anderntags auf einem herrlichen Festwagen beim Kindernfestzug durch unseren Ort und erlebten das traditionelle Gerstetter Kinderfest live.

Bei ihrem Auftritt hatte der Musikverein ein volles Festzelt und am Sonntag war es für unzählige Landsleute Ehrensache, bei der ungarischen Musik wieder dabei zu sein. Im nächsten Jahr wollen sich die Musiker in Werischwar wiedersehen.

Die Sitzplätze waren übrigens ebenfalls rar, als die ung. Gruppe „Brave Buam“ aus Werischwar beim großen Dorffest in Heldenfingen zusammen mit der ungarischen Tanz- und Volkloregruppe auftrat.

Die Zusammenarbeit zwischen den Musikvereinen und Organisationen aus Gerstetten mit Werischwar klappt offenbar sehr gut. Viele Anregungen nahmen die Gäste mit heim.

Tatkräftige Unterstützung ist den Musikgruppen aus Werischwar bisher zuteil geworden.

Sanitäts- und Krankenwagen für Ungarn

Eine weitere Verbindung hatte das Rote Kreuz, Ortsgruppe Gerstetten vor kurzem ebenfalls mit Ungarn aufgenommen. Das ausgediente Einsatzfahrzeug der Bereitschaft Gerstetten hilft nun beim Aufbau einer mobilen Gesundheits- und Rettungsstation im Pilischer Bergland. Zu dieser von einigen Ärzten gemeinsam betriebenen Einrichtung gehören neben Werischwar noch sechs Orte. Die Gründung dieser Stiftung wurde dringend nötig, um den ständigen Verfall des Gesundheitswesens in Ungarn sowie der hohen Krankheits- und Sterblichkeitsrate der Bevölkerung im Pilischer Becken Einhalt zu gebieten, so der Leiter, Dr. Zoltán Für.

Bereitschaftsführer Helmut Turba, Franz Riesenberger, Eduard Gillitzer, Peter Szam, Herbert Elsner und Walter Häcker aus Gerstetten sowie Herr Paul Lindenmaier als Vertreter des Kreisverbandes Heidenheim, übergaben das Fahrzeug samt seiner wertvollen Ausrüstung. Überschwenglicher Dank und Gastfreundschaft für das Gerstetter Geschenk ist unserer Rotkreuzmannschaft wiederfahren.

Ein Gegenbesuch bei uns ist bereits im Gerspräch. Der VW-Bus wurde zuvor daheim vom DRK-Team teils neu gespritzt, bestens instandgesetzt und hat somit den deutschen TÜV-Stempel nochmals für 2 Jahre erhalten. Im Schlepp des neuen Rotkreuzautos kam der Transport nach 14 Stunden Fahrzeit in Ungarn an.

Während sich die deutschen Rettungssanitäter nach den Strapazen der langen Fahrt bei einem Festessen stärkten, hatte das alte DRK-Fahrzeug bereits einen ungarischen Kennzeichen und war schon auf der Fahrt zum ersten Einsatz unterwegs.

Hilfe zur Selbsthilfe für die Nachbarländer im Osten-ein guter Weg zur Völkerverständigung!

Bericht von Hans Beißwanger
für die Gerstetter Marktzeitung
14. Oktober 1992

„EGYÜTT EGYMÁSÉRT!“

Örömmel tájékoztatjuk a lakosságot, hogy sikerült az Önök segítségével, adományaikkal az Egészségügyi Alapítványnak felajánlott Renault típusú mentőgépkocsit a Pilisvörösvári Mentőállomáson az Országos mentőszolgálat szakmai irányítása alatt a hét öt napján nappal működtetni. A mentőkocsi működéséhez évente kb. 900.000 Ft szükséges, mely tartalmazza a személyzet tiszteletdíját, a szerviz- és karbantartási-, valamint a rádióbérelti és biztosítási díjakat. Köszönetünket fejezzük ki a ROMEL Kft. dolgozóinak és Gemela Márton ügyv. igazgató úrnak, hogy felajánlásként elkészítették és a mentőautóba beszerelték a vákuummartac tartóját. Köszönjük a lakoságnak, hogy támogatják az Alapítványt, és kívánunk mindenkinek békés karácsonyi ünnepeket, egészségben és eredményekben gazdag, boldog új esztendőt!

Tisztelettel: a Pilisi Medence
Egészségügyi Alapítvány
Kuratóriuma

Kísérletek a kör négszögesítésére

Mára bizonyossággá vált, hogy helyi, mini „médiaháborúnkkal” leleményes módon überelni tudjuk a botrányokkal tarkított országos csatározások játszmáit is. Véleményem szerint eddig több kétes értékű „eredményt” értünk el. Sikerült méltatlan vitákba belerántanunk egymást, és ami még ennél is veszélyesebb, sikerült távortartani, sőt kiszorítani a helyi közélet palettájáról olyan szellemi irányzatokat, amelyek tudatformáló szerepét még rövid távon sem szabadna nélkülöznünk. Számomra elsősorban az a döbbenetes, hogy a nézetek ütköztetése a méltatlan személyeskedés módszerével történik. Talán nem ártana figyelembe venni, hogy az útjelző táblák Nyugat-Európa irányába mutatnak! Amikor a Pilisvörösvár Ma c. lapban dr. Havasi László legutóbbi cikkét olvastam, a pesties szlogen jutott eszembe: ez túl szép ahhoz, hogy igaz legyen! A gondolatársításához a bírált cikkben használt jelzők szolgáltatnak adalékot. Szerény tudásomat összeszedve kilenc olyan jelzőt találtam, amelyekkel elmarasztalták a kritizált személyeket, s hét olyan dicsérő jelzőt, mellyel önmagukat minősítették. A másik adalékot azzal szolgáltatotta a cikk, ahogyan a régi újság végkifejletét minősítette. Szerintem ugyanis ezen újság kapcsán nem grál-lovagok harca folyt a gonosz sárkány ellen, hanem olyan hatalmi harc színterévé vált, ahol az érdekelteket különböző érdekek motiválták. Az önkormányzati választások győztes pártja, az MDF -kihasználva helyzeti előnyét- gyakorlati lépésre szánta el magát az újság további sorsát illetően. A felelős kiadó részvétele nélkül, a lap tulajdonosok és a szerkesztők tárgyalásai után, jogi értelemben máig is tisztázatlan megoldások végeredményeként alakult ki a jelenlegi helyzet. A tetszetős és alapjában véve reális önkormányzati lap formációjában az MDF nemcsak megtartotta, de meg is erősítette pozícióit. Sikerült megszabadulniuk az egyik kellemetlen résztulajdonostól, az MSZP-től. Az addigi szerkesztők, mivel hiteles garanciákat a függetlenség tekintetében nem kaptak, nem tudták vállalni ezt az új formációt, amiért is elmarasztalták őket, patthelyzetre hivatkozva. Természetesen az érdekkonfliktusok is felszínre kerültek, de vajon miért bűn ez az egyik fél esetében, s miért erény a másikonál? Felvetődik a kérdés, hogy a Pilisvörösvár Ma újság a helyi MDF befolyása alatt működő lap-e, avagy pártoktól független, önkormányzati sajtó. A cikk írója szerint az MDF mint az eredeti Pilis-

vörösvár Ma egyik alapítója felajánlotta „eszmei” tulajdonrészét és anyagi támogatását egy független önkormányzati lap létrehozásához. Az eredeti nevét is megtartotta a lap, az MDF adta a felelős kiadót és a szerkesztőt, hogy a többiekéről ne is szójunk. Amennyiben szorosan a tényeknél maradunk, nem szabad csodálkozni azon, hogy a közvélemény egy része nem látja azon garanciákat, melyek a függetlenséget biztosítanák. Megjegyzem, hogy csupán a téma jellege miatt nevezem meg a pártot, mert egyébként nem pártkategóriákban gondolkodva közelítek az adott témához, s alakítom ki álláspontomat. Amennyiben tehát nem érzelmi alapon, hanem objektíven közelítünk a megjelent cikkhez, meg kell állapítanunk, hogy a cikk írója elkövette azt a hibát, politikai szférába vont be jogi, etikai, morális kérdéseket is.

Mert miről is van szó? Kezdetben volt vala egy vegyes tulajdonú lap, a Pilisvörösvár Ma című. Jelenleg két újságja van a falunak. Ezzel nincs különösebb gond, hisz akár egy párt, akár egy személy alapíthat lapot, amennyiben az megfelel a törvényes előírásoknak. Persze, ha nincs gond, akkor keresni kell... Itt idézem a cikk íróját: „...az Új Pilisvörösvár Ma újság az élő lap hitelét rontja, amikor a nevét elvették. Ez jogilag is etikátlan.” A néveltulajdonítást illetően szerintem a cikk írója rossz hasonlatot hozott fel, mert talán közelebb jutnánk az igazsághoz, ha a volt vegyes tulajdonú lap résztulajdonosait szólaltatnánk meg e témában. Az Új Pilisvörösvár Ma c. lap szerkesztője és kiadója Steckl Anna. A lap független arculatú orgánumként hirdeti magát. Ha figyelembe vesszük, hogy amatőr lapról van szó, s azt is, hogy igen kemény feltételek között igyekszik helytállni, úgy gondolom, hogy több támogatást is megérdemelne a közvéleménytől. Mielőtt még valaki félreértene, kijelentem, hogy tulajdonosi érdekeltségünk nincs a lapnál. Nem vállalkozom igazságtévő szerepre, de szeretném dr. Havasi László szerkesztő úr figyelmébe ajánlani az első Új Pilisvörösvár Ma megjelenését követő üdvözlő cikkét. Az is hozzátartozik továbbá ezen lap sokat bírált arculatához, hogy egyes cikkeket a lapon belül is kritikai észrevételek érik. Ez a belső polemizálás tán bagatellnek tűnik, de adalékul szolgálhat a lap szándékait illetően. S ha már élhettem a kritika jogával, szeretném a jövőre vonatkozó véleményemet is közzétenni:

Megítélésem szerint szükséges egy hiteles, pártoktól független önkormányzati lap jelenléte. A Pilisvörösvár Ma, a demokrácia játékszabályait figyelmen kívül hagyván, a jelenlegi szellemiségével és felállással objektíve nem képes biztosítani. Társadalmi igény esetén egy,

a közösség szellemi arcukat kifejező, közízlést fejlesztő lapra továbbra is szükség lehet. Teret kell biztosítani a másként gondolkodóknak, a kritikának.

- sz. f. -

Kóka József /56/ Steckl Teréz férje
Solymári u. 8.

Novák Károly /77/ Resser Róza özvegye
Budapest

Izsák Franciska /78/ Manhertz György özv.
Fő út 26.

Bellovits Mária /71/ Braun Mihály özvegye
Fürdő u. 4.

Roth Teréz /91/ Harag József özvegye
Gesztenyesor /Korvin/ u. 1.

Mendi Róbert /50/ Tagscherer Julianna férje
Fő u. 52.

Draxler Ferenc /50/ Fazekas Éva férje
Vasút köz 2.

Ziegler Borbála /76/ Peller József özvegye
Fő út 85.

Breier András /59/ Schäffer Irma férje
Szegefű u. 12.

Mendi József /53/ Botzheim Anna férje
Fő út 52.

Albrecht János /65/ Haluk Teréz férje
Szentiváni u. 4.

Müller Katalin /69/ Appolónia Mátyás fel.
Tűzoltó u. 16.

A képviselőtestület határozataiból

(1992. október 22.)

166/1992. sz. határozat a költségvetéssel kapcsolatban

A képviselőtestület a költségvetés szerkezetére és főbbelveire vonatkozó tervezetet elfogadja az alábbi módosításokkal:

1. A mellékletben felsorolt célok közé kéri felvenni a polgárok által a közmeghallgatáson elhangzott javaslatokat, döntés előkészítése céljából.

2. A felsorolt fejlesztési célok fedezetigényét a képviselőtestület végleges döntéséig a lehető legpontosabban kell kidolgozni.

3. Felkéri a Pénzügyi Ellenőrző Bizottságot és a GTB-t, hogy a Hivatallal együttműködve határozzák meg a rendeleten túlmenő mellékletek tartalmát és számát.

Szav.: 16 igen /egybehangzó/.

18/1992. sz. állásfoglalás a mentőállomás építése ügyében

A képviselőtestület egyetért azzal, hogy a jegyző a Belügyminisztériummal egyeztessen az ügyben, hogy a Pilisi Medence Egészségügyi Alapítvány tagja lehet-e a társulásnak.

Szav.: 13 igen, 1 nem.

167/1992. sz. határozat a mentőállomásról

A mentőállomás építésére a Hivatal által összeállított megállapodás-tervezetet a képviselőtestület részleteiben megtárgyalta és a módosításokkal elfogadta.

Szav.: 16 igen /egybehangzó/.

168/1992. sz. határozat mikrobusz vásárlásáról a Hivatal számára

A képviselőtestület /.../ a Polgármesteri Hivatal számára fedezetet biztosít mikrobusz vásárlására.

Szav.: 14 igen 1 nem, 1 tartózkodás.

169/1992. sz. határozat Iszapszívó gépkocsi vásárlásáról a Község gondnokság részére

A képviselőtestület /.../ 1.780.000 Ft+ÁFA összeget biztosít 1 db 5 köbméteres IFA típusú iszapszívó jármű beszerzésére a Község gondnokság számára. A gépkocsi fedezete a lakossági folyékony hulladékgyűjtés támogatására átutalt állami támogatás.

Szav.: 10 igen, 6 nem.

171/1992. sz. határozat a hivatali dolgozók

13. havi illetményének kifizetéséről, és az összeg megállapításáról

A dolgozók ez év decemberében kapják meg a 13. havi fizetést. A Polgármesteri Hivatal dolgozóinak decemberben kifizetendő 13. havi illetménye egy havi bér. A Hivatal bérkerete megemelkedik a 13. havi bérrel. Azon intézményvezetők kapják meg a 13. havi illetményt, ahol az intézmény ki tudta ezt gazdálkodni.

Szav.: 15 igen.

173/1992. sz. határozat a Ferroglobus megvásárlásáról a 206. sz. Szakmunkásképző Intézet számára

A képviselőtestület szakmunkásképző műhely biztosítására a Ferroglobus épületének megvásárlása céljából a Belügyminisztérium Szakképzési Alapjához

fordul, megpályázva 17 millió Ft összegű hitelfelvételt. Ehhez saját hozzájárulásként 7,6 millió Ft összeget állapít meg, melyből a következő évi költségvetéshez 1,8 millió Ft-ot irányoz elő. A képviselőtestület elfogadja a pályázat összegét, vállalja a részleteket, és ígéretet tesz, hogy az épületet csak szakmunkásképzésre használja.

A képviselőtestület egyetértett a név szerinti szavazással, mely szerint:

Árvai György -igen, dr. Baska Ferenc -igen, Botzheim István -igen, Gromon István -nem, dr. Havasi Lászlóné -igen, Keszléri József -igen, Krupp László -igen, Manhertz Zoltán -igen, Mészáros János -igen, Margittai László -igen, Nick János -igen, Pándi József -igen, Sörös János -igen, Szöllösi János -igen, Tácsik Géza -igen.

174/1992. sz. határozat a Török-kút önkormányzati tulajdonba vételéről

Az önkormányzat /.../ a műemléki védettségű Török-kutat önkormányzati tulajdonba veszi és kötelezi magát az OMVH feltételeinek teljesítésére.

A képviselőtestület felkéri a Hivatalt az átírás lebonyolítására, a helyreállítási és fenntartási előírásokhoz szükséges pályázatok kiírására, az 1993. évi költségvetés tervezésénél e célra előirányzat beállítására.

Szav.: 16 igen /egybehangzó/.

176/1992. sz. határozat a tájházzal kapcsolatosan:

A képviselőtestület eladja a tájház ingatlant /Kápolna u. 10/ 4 millió Ft vételárért a Hagyományőrző Egyesületnek. Az eladás feltétele, hogy az Egyesület a Német Belügyminisztériumtól renoválásra kapott 1,3 millió Ft-ot, illetve a berendezésre kapott 950.000 Ft-ot az átutalást követően azonnal helyezze el a Polgármesteri Hivatal e célra külön nyitott számlájára. A számlán levő összegek célja a tájház Polgármesteri Hivatal bonyolításában 1993. április 15-ig történő renoválási és berendezési-megelőlegzett-munkáinak fedezése, az Egyesület igényeinek maximális figyelembe vételével, beleértve a kivitelező kiválasztásának jogát./.../

Szav.: 14 igen, 1 tartózkodás.

177/1992. sz. határozat a német nemzetiségi csoportok támogatásáról

A képviselőtestület a tájház vételárát, 4 millió Ft-ot /.../ a német nemzetiségi csoportoknak (Gradus Egyesület, Hagyományőrző Egyesület, Német Nemzetiségi Tánccsoport, Nemzetiségi Fúvószenekar, Heimatverein, Német Nemzetiségi Kórus) az általuk létrehozott egyezség szerint hat egyenlő arányban utalja át, hosszútávú támogatás formájában.

Szav.: 14 igen, 1 tartózkodás.

178/1992. sz. határozat a temető üzemeltetésével kapcsolatos szerződés felbontásáról

A képviselőtestület tudomásul vette a polgármester döntését a temető üzemeltetési szerződésének felbontásával kapcsolatban.

Szav.: 14 igen, 1 tartózkodás.

19/1992. sz. állásfoglalás a Fő út 93. sz. alatti ingatlan hasznosításáról

A képviselőtestület kijelenti, hogy a pályázók közül Petry Csaba-Fetter György 60.000 Ft-os pályázatát támogatja, a kiutalás joga azonban a jegyzőé.

Szav.: 14 igen, 1 tartózkodás.

179/1992. sz. határozat:

A képviselőtestület, mint a GÁZ II. társulás tagja javasolja a társulásnak mielőbbi elszámolását, és tájékoztatást kér a megpályázott alapítványtól beérkezett összegekről.

Szav.: 15 igen /egyhangú/.

180/1992. sz. határozat:

A képviselőtestület megtárgyalta és elfogadta a Szakorvosi Rendelőintézetben végzett komplex vizsgálatot, és az alábbiakra hívja fel a figyelmet:

-az intézmény gazdálkodásában törekedjen a kiadások csökkentésére;

-megköszöni dr. Sebes Gábor főorvos úrnak az intézmény élén végzett eredményes munkáját.

Szav.: 16 igen /egybehangzó/.

FÖLD - ÜGY

Korábbi fellebbezésünkre az alábbi levél érkezett az Országos Kárrendezési és Kárpótlási Hivataltól 1992. október 27-én: Címzett: Pilisvörösvár Nagyközség Érdekegyeztető Fóruma, Hámosi József elnök úrnak

Tisztelt Uram!

Ezúton tájékoztatom, hogy a Rozmaring MGT SZ földalapelkülönítésével kapcsolatban beadott fellebbezésének elbírálása folyamatban van. Az elbíráláshoz kiegészítő adatokat kellett bekérnünk az MGT SZ-től. Azok mérlegeléséig, majd azt követően a döntésig, kérem szíves türelmüket.

Bp. 1992. okt. 22.

Tisztelettel: Harmathy Károly oszt. vez. /s.k./

DIE GLOCKEN

Die Glocken der Kirche

Die große Glocke /400 kg/ Aufschrift: "Franciscus Millner hat gestiftet in Ofen." Die mittlere Glocke /250 kg/ Aufschrift: "Gestiftet von den katholischen Gläubigen, Pilisvörösvár. 1920. Slezák László Budapest." Die "Sturmglöcke" /80 kg/ Aufschrift: Gewidmet von Michael Manhertz u. Familie, Pilisvörösvár 1920. Gegossen von Slezák László in Budapest." Die kleine Seelenglocke /33 kg/ Gegossen 1932 von Slezák László Glockengießer. Meister mit goldenem Kranz Ungarns. Die Glocken funktionieren seit 1963 elektrisch.

Glockenläut und seine Bedeutung. Läut-Ordnung in Werischwar.

Das Zügelglöcklein:

Wenn jemand verstarb, wurde mit der kleinsten Glocke geläutet. Drei Absätze mit 20 Zügen wurden bei Männern, zwei Absätze mit 20 Zügen bei Frauen, bei Minderjährigen und bei Kindern wurde ein Absatz mit 20 Zügen geläutet. Für Kinder, die noch nicht getauft waren und für Selbstmörder wurde nicht geläutet. Pfarrer Róbert Szentiványi ließ auch für die letzteren läuten./Wenn es notwendig war, durfte auch die Hebamme taufen/

Das tägliche Gebet-Läuten:

Als Aufforderung zum Anbeten des Herrn läuteten die Glocken morgens, mittags und abends. Es wurden 3X30 Züge mit der großen Glocken geläutet.

Läuten zum Gottesdienst:

Die Glocken rufen zu jedem Gottesdienst. Bei Hochamt ist das erste Läuten eine Stunde vorher mit der großen Glocke mit 90 Zügen, eine halbe Stunde vorher mit der mittleren Glocke und 2X25 Züge, das dritte Geläut /das Zusammenläuten/ mit allen drei Glocken 15 Züge. So war es bis 1945. Später wurde das erste Mal eine halbe Stunde vorher geläutet, das Zusammenläuten war dann nur mit zwei Glocken. Zu den Hochämtern vor und während der Wandlung läutete die mittlere Glocke. Zum Vesper an Sonntagen und Feiertagen, zu den Maiandachten und zu Rosenkranzandachten wurde geläutet wie beim Hochamt.

Läuten bei Prozessionen und Bittagen:

Bei der Auferstehungsprozession, am Karsamstag, bei der Fronleichnamprozession /am Sonntag nach dem Fronleichnamstag und am Kirchtage wurde auch um

die Kirche ein Umgang gehalten/ und bei den Bittgängen an drei Tagen vor Christi Himmelfahrt wurde ununterbrochen geläutet.

Läuten bei Bittgängen:

Werischwar war früher ein Wallfahrtsort, so kamen viele Pilgerzüge. Die Wallfahrer wurden mit Glockengeläut empfangen und in die Kirche begleitet. Bei kleineren Pilgerzügen wurden die mittlere und die kleine Glocke ertönt, bei größeren Pilgerzügen wurde auch mit der großen Glocke geläutet. Beim Verlassen der Pilger vom Gnadeort wurde ebenfalls geläutet.

Am Heldentag, am letzten Sonntag im Monat Mai, wurde eine Messe gehalten.

Läuten an Allerheiligen und Allerseelen:

Am Allerheiligentag nach dem Abendläuten wurde 15 Minuten mit der großen Glocke, dann 45 Minuten mit allen anderen Glocken zusammen geläutet.

Am Allerseelentag wurde nur in der Früh von 5 bis 6 Uhr geläutet.

Einläuten der Fastenzeit:

Am Fastnacht-Dienstag wurde die Fastenzeit um 23 Uhr eingeläutet und zwar mit der großen Glocke mit 90 Zügen.

Das Ratschen:

Vom Gründonnerstag bis zum Karsamstag verstummten die Glocken, zum Zeichen der Trauer über das Leiden Christi. Als Ersatz für das Ausbleiben des Geläutes war seit 1925 im Kirchturm eine große Ratsche montiert, sie hatte die Aufgabe der Glocken übernommen, die Gläubiger zur Andacht aufzurufen. Vor 1925 sind die Schulbuben mit den Handratschen durch die Gassen gezogen, und haben die Gläubigen durch ihr Ratschen zum Gottesdienst aufgerufen.

Läuten für die Verstorbenen:

Jeder Tote wurde in der Regel viermal ausgeläutet. Für Tote, welche die hl. Kommunion noch nicht empfangen hatten, wurde die kleine Glocke, und dreimal die kleine und die mittlere Glocke geläutet. Bei der Beerdigung wurde der Tote auf seinem letzten Weg von der Wohnung bis zum Friedhof, später vom Leichenhaus bis zum Grab, vom Glockenklang aller Glocken begleitet.

Bis 1945 wurde für den Toten jeden Tag mittags ausgeläutet solange, bis er beerdigt wurde.

Veröffentlicht von
Michael Fogarasy/Fetter

A pilisvörösvári CARITAS Szervezetnél
(Fő u. 119.) kapható a székesfehérvári
PRIMAVERA KÓRUS
„Könyörgés és hála” c. nagylemeze.
Orgonán közreműködik Ella István.

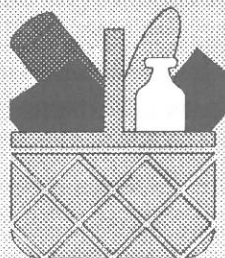
Tisztelt Olvasónk!
Szerkesztőségünk ismét megjelenteti
KARÁCSONYI ÜNNEPI SZÁMÁT!
Megjelenés: december 20.

Tisztelt Polgárok!

A Pilisi-medence Egészségügyi Alapítvány Kuratóriuma tájékoztatja Önöket, hogy a **területi mentőállomás** felépítését felvállalta.

Az építkezést az Önkormányzatok elvi és anyagi támogatásával kezdi el., de mivel a teljes fedezet nem áll rendelkezésre, ezért **kérünk minden Polgárt**, aki szellemi, anyagiakban vagy szakmunkával segíteni tud a mielőbbi **cél megvalósítása érdekében** a Kuratóriumot értesíteni (2085 Pilisvörösvár, Fő út 188.) vagy az OTP Bank Pilisvörösvári Fiók 781-3654-4433 számú számlára a támogatást eljuttatni szíveskedjék. Az Alapítvány az APEH által kedvezményezett, ezért az Önök adományai az adóalapból levonhatók.

A mentésre szorulóknak köszönettel
a PIMEA Kuratóriuma

ÉLELMISZERBOLT

Élelemmel

"Jót s jót! Ebben
áll a nagy titok!"

"Ahány bolt, annyi szokás!
Hozzá akar Ön szokni ahhoz,
hogy gyorsan, kulturáltan kiszolgálják?
Térjen be hozzánk! Nem bánja meg!"

Pilisvörösvár,
Fő út 136.

PILISTEX

MINDENT EGY HELYEN!

Textíliák, jogging- és pólóanyagok,
pamutkelmék, egyéb méterárak, kellékek,
napi és tartós élelmiszercikkek,
háztartási vegyiárak NAGY VÁLASZTÉKBAN!

Pilisvörösvár, Fő út 117-119. Tel.: 30-372 és 30-369.